

puse în scenă. Nevoia de comunicare directă cu publicul se manifestă pe de o parte în dezvoltarea activității de studio, în sălile mici, construite sau amenajate în incinta unor teatre. După premiera absolută de la Teatrul Foarte Mic, *Politica* lui Theodor Mănescu a angajat interesante dialoguri cu publicul la Craiova și la Brăila, în spații prielnice meditației, schimbului de idei și emoții generate de tema majoră a politicii ca destin al omului contemporan. La Teatrul Național din Iași, *Vinătoarea de rațe* de A. Vampilov a prilejuit un spectacol de intensă concentrare psihic-intelectuală (regia, Nicolae Scarlat) în sălița Studioului, excelență pentru asemenea ceremonialuri. La fel, *Serată neprevăzută* de Harold Pinter a fost prezentată la Brașov într-un spațiu

mic, în care publicul se simțea implicat într-o comuniune de gând favorizată de jocul riguros angajat al actorilor, sub conducerea regizorală a lui Mircea Marin.

O altă modalitate de comunicare cu publicul, care folosește spații largi, structurate spectaculos, s-a manifestat într-un spectacol ca *Ploșnița* de Maiakovski, la Teatrul Național din București, unde Horea Popescu a construit punți între scenă și sală, practicabile, pedestale și tot felul de platforme, acordând reprezentației un ton agitatoric.

Între aceste extreme, o multitudine de formule de spectacol, în cutia „à l'italienne” sau în afara ei, marchează efortul neobosit al artei noastre teatrale, în drumul ei către publicul din ce în ce mai larg, mai receptiv, mai activ.

Alice
Georgescu

Satisfacții și insatisfacții

Examinând lista spectacolelor ce au alcătuit stagiunea '82-'83, primul lucru care atrage atenția este numărul mare de piese românești contemporane jucate pe scenele din toată țara. În contextul ultimelor sezoane teatrale, fenomenul nu e cufuși de puțin inedit; dimpotrivă. Mult mai interesant — și dăător de optimism și pentru viitor — se dovedește faptul că majoritatea covârșitoare a lucrărilor din această categorie formează ceea ce s-ar putea numi, încă de pe acum (cu riscul asumat al lipsei de „perspectivă istorică”), „fondul de aur” al dramaturgiei autohtone din deceniile 7—9: *A. treia țeară* și *Paracliserul* de Marin Sorescu, *Balconul*, *Ca frunza dudului...* și *Rezervația de pelicani* de D. R. Popescu, *Politica* de Theodor Mănescu, *Hanul de la răscruce* și *Negru și roșu* de Horia Lovinescu, *Arma secretă a lui Arhtmede* și *Diogene ciinele* de Dumitru Solomon, *Drumuri și răscruci* de Paul Everac, *Amurgul burghez* de Romulus Guga, *Vlața*, *moarte și învierea lui Ge-deon cel minunat* de Sütő András, *Insomnie* de Adrian Dohotaru, *Mă propun director* și *Valsul de la miezul nopții* de Viorel Cacoveanu, *Europa, aport...* de P. C. Chitic, cărora li s-ar mai putea

adăuga câteva. Că, pe de altă parte, numărul textelor neînsemnate care au ocupat afișele teatrelor nu e, la rîndul lui, tocmai mic, nu trebuie să predispună neapărat la îngrijorare: și această situație pare să fie obișnuită (și — judecînd lucrurile dintr-o perspectivă realistă — inevitabilă). Dacă însă raportăm considerațiile de mai sus la statistica premierelor absolute din stagiunea în discuție, rezultatul furnizează mai puține motive de satisfacție: în timp ce o seamă de piese importante sînt reluări din stagiunile trecute, *toate* cele mediocre au stat sub eticheta — din care multe teatre își fac un titlu de glorie — „premieră absolută”, ele reprezentînd, cu alte cuvinte, „descoperiri” proprii anului teatral recent încheiat.

Mai neliniștitoare se înfățișează situația în ceea ce privește dramaturgia românească clasică și interbelică, prezentă — absolut inexplicabil — doar sporadic în repertorii. Odată cu avalanșa de montări Caragiale din stagiunea trecută, interesul teatrelor pentru cel mai mare comediograf român pare să se fi epuizat (face excepție, e drept, scenariul lui Mircea Cornișteanu *Al matale*, *Caragiale*, jucat pe mai multe scene). Și, dacă epoca

de început a dramaturgiei naționale a fost strălucitor ilustrată de spectacolele lui Al. Tociulescu de la „Bulandra” (*Barbul Văcărescu...* și *Occisio Gregorii...*), atât de fertila perioadă interbelică rămîne, în continuare, superficial (și, în orice caz, insuficient) prospectată, doar Tudor Mușatescu bucurîndu-se de o atenție mai susținută, mulțumită, desigur, sărbătoririi a 80 de ani de la naștere. Cel puțin surprinzător apare faptul că unele teatre au preferat să joace „musicaluri” inspirate din texte cunoscute (*Mitică Popescu*, după Camil Petrescu, la Reșița, *Fulgi de nea și diamante*, după *Visul unei nopți de iarnă* al lui Mușatescu la Craiova, sau mai vechiul *Corina*, după *Jocul de-a vacanța de Sebastian*, „coproducție” piteșteano-bucureșteană), în loc să pună în scenă chiar respectivele texte, care, sînt convinsă, s-ar fi bucurat de un succes măcar egal cu cel al spectacolelor muzicale citate, aflate, în general, sub calitatea originalelor.

În sfîrșit, titlurile din dramaturgia universală ce ne-au fost propuse suscită, deopotrivă, satisfacție și perplexitate. Satisfacție — pentru că, spre deosebire de stagiunea trecută, clasicii (mai... vechi sau mai noi) au fost prezenți într-un „pluton” mai compact și în formule scenice unanim apreciate sau incitante la polemici extrem de animate (*Richard al III-lea*, la Teatrul Mic, regia : Silviu Purcărete, *Troilus și Cresida*, la Brașov, regia : Mircea Marin, *Hamlet*, la Naționalul din Tîrgu Mureș, regia : Nicolae Scarlat, *Othello*, la Naționalul clujean, regia : Dan Alecsandrescu, *Ploșnița*, la Naționalul bucureștean, regia : Horea Popescu, *Pescă-*

cărușul, la Brașov și Reșița, regia : Eugen Mercus și, respectiv, Aureliu Manea, *Procesul* de Suhovo-Kobelin, la Teatrul de Comedie, regia : Gheorghe Harag, *Leonce și Lena*, la Baia Mare, regia : Radu Dinulescu). Perplexitate provoacă, în schimb, unele opțiuni din „zona” contemporană a literaturii dramatice universale; astfel, unor piese importante sau, oricum, de răsunet (bucurîndu-se și de montări-eveniment sau, oricum, interesante), precum *Aniversarea (Serată neprevăzută de Pinter* la Brașov și Oradea, regia — Mircea Marin și, respectiv, Sergiu Savin, *Amadeus* de Peter Shaffer (Giulești, regia — Dinu Cernescu), *Zbor deasupra unui cuib de cuci* de Dale Wasserman (Teatrul Național din București, regia — Horea Popescu), *Amfitrion* de Peter Hacks (la Satu Mare, regia — Szabo Agnes), li s-au alăturat texte „subțiri”, citeodată, nimic de zis, vioaie, dar a căror includere pe afiș este cit se poate de discutabilă : *Cădere liberă* de Colin Mortimer (la Teatrul „Ion Creangă”), *Fluturi... fluturi...* de Aldo Nicolaj și *La cincizeci de ani ea descoperea marea* de Denise Chalem (la Teatrul Foarte Mic), *Un week-end de adio* de Marc Sauvajon (la teatrul din Oradea)... și mai sînt și altele...

Concluzia acestei stagiuni ? Greu de formulat. Mai exact și mai concis, ea ar putea fi expusă sub forma unui grafic : o linie sinuoasă, unind — dar și subliniind diferențele de nivel — „maximele” alegerilor temeinice, materializate în realizări pe măsură, cu „minimele” dezvăluite în produse, la rîndul lor, pe măsură...

Dinu

Kivu

Avem nevoie de mari spectacole cu piese românești valoroase

Anul trecut — tot cam pe vremea asta și tot în paginile acestei reviste — încercam să definesc imaginea stagiunii ce se încheiase, iar calificativul pe care îl alesesem, pînă la urmă, era „normală”. Pe lângă alte considerente, un argument pe care se bizuia această apreciere era cel al „stării de aş-

teptare”. Mi se părea, atunci, că stagiunea în discuție (1981—1982), cu plusurile și minusurile ei, nu constituie decît un moment de limpezire în viața noastră teatrală, un fel de recul pe care și-l admiteau creatorii noștri din teatre, pentru a „sări” și mai departe, în stagiunea următoare.